

# Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/37276,Konferencja-naukowa-Miejsca-swiete-pod-nie-swietym-nadzorem-Polityka-wladz-wobec.html>  
23.04.2024, 15:14

## **Konferencja naukowa „Miejsca święte pod nie świętym nadzorem. Polityka władz wobec sanktuariów w latach 1945-1989” - Poznań, 23 listopada 2016**

**W auli im. biskupa Jana Lubrańskiego Collegium Minus UAM w Poznaniu odbyła się zorganizowana przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Poznaniu przy współpracy Instytutu Historii UAM konferencja naukowa „Miejsca święte pod nie świętym nadzorem. Polityka władz wobec sanktuariów w latach 1945-1989”.**















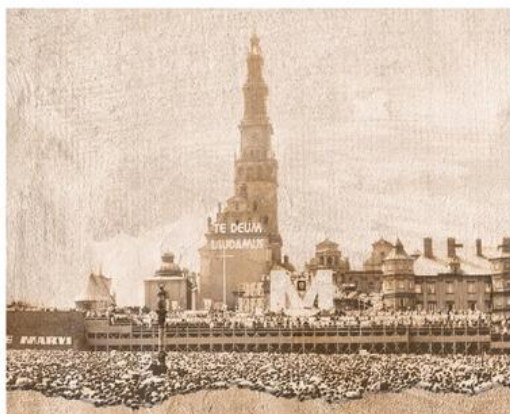


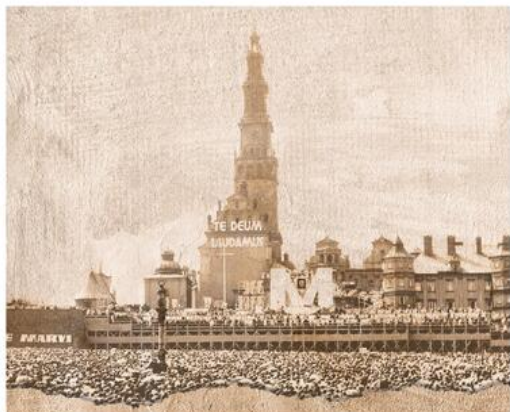












Głównym celem konferencji było podsumowanie ścieżki badawczej prowadzonej przez historyków z różnych ośrodków naukowych w ramach Centralnego Projektu Badawczego IPN "Władze wobec Kościołów i związków wyznaniowych w Polsce w latach 1944-1989", której zwieńczeniem będzie, mająca się ukazać w przyszłym roku, książka pod tym samym, co konferencja tytułem.

Kolejni prelegenci prezentowali tytułowe zagadnienie w odniesieniu do kilkunastu konkretnych sanktuariów rozsianych po różnych zakątkach naszego kraju. Po krótkim przedstawieniu dziejów danego sanktuarium przed 1945 rokiem i przybliżeniu jego specyfiki przystępowali do omówienia jawnych i ukrytych form "nadzoru" władz nad "miejscami świętymi". Powtarzającymi się elementami były: inwigilacja za pośrednictwem osobowych źródeł informacji oraz sprzętu nagrywającego, "zabezpieczanie" ważnych wydarzeń kościelnych przez jawnych (MO) i niejawnych (SB) reprezentantów aparatu władzy, podejmowanie działań, zarówno formalnych (ograniczenia administracyjne) jak i nieformalnych (np. rozsiewanie plotek o groźnych chorobach panujących w danym sanktuarium) mających na celu ograniczenie liczby pątników, próby skłócania duchownych pełniących posługę duszpasterską w poszczególnych ośrodkach czy organizowanie kontroferty rozrywkowej dla młodzieży w dniach szczególnie dużego napływu pielgrzymów. To tylko część szerokiego wachlarza działań stosowanych wobec sanktuarium i przybywających doń pątników. Warto w tym miejscu nadmienić, że wiodącą rolę w kształtowaniu polityki wyznaniowej państwa pełniła w omawianym okresie Polska Zjednoczona Partia Robotnicza, której koncepcje wcielały w czyn różne instytucje w pełni jej podległe a będące częścią aparatu państwowego. Było to szczególnie widoczne w



odniesieniu do Służby Bezpieczeństwa czy Urzędu ds. Wyznań, ale mogli byśmy do tej grupy dorzucić w konkretnych przypadkach ministerstwa budownictwa, szkolnictwa czy transportu.

Przedstawione ustalenia wywołały żywą dyskusję, w której oprócz prelegentów udział wzięli zgromadzeni goście, w tym kilku przedstawiciele sanktuariów. Ich obecność pozwoliła na skonfrontowanie niektórych danych podawanych przez dokumenty archiwalne z pamięcią świadków historii.

### **PROGRAM KONFERENCJI:**

- 10:00–10:20 Otwarcie konferencji
- 10:20–10:50 dr Jarosław Durka „Polityka władz partyjno-państwowych wobec sanktuarium Matki Bożej Częstochowskiej na Jasnej Górze w latach 1945–1989”
- 10:50–11:10 ks. prof. dr hab. Józef Marecki „Działania aparatu bezpieczeństwa wobec sanktuarium pasyjno-maryjnego w Kalwarii Zebrzydowskiej w latach 1945–1989”
- 11:10–11:30 mgr Jakub Bulzak „Działania władz wobec sanktuarium Matki Bożej Ludźmierskiej w latach 1945–1989”
  - 11:30–11. 45 Dyskusja
  - 11:45–12:00 Przerwa
- 12:00–12:20 dr Kornelia Banaś „Działania aparatu partyjno-państwowego wobec sanktuarium maryjnego w Piekarach Śląskich w latach 1945–1989”
- 12:20–12:40 dr Łucja Marek „Sanktuarium Najświętszej Maryi Panny Anielskiej w Dąbrowie Górniczej jako obiekt zainteresowania władz partyjno-państwowych”
- 12:40–13:00 dr Tomasz Gałwiazek „Fenomen funkcjonowania sanktuarium w Wambierzycach na Ziemi Kłodzkiej w latach 1945–1989”
- 13:00–13:20 Renata Gieszczyńska „Władze wobec sanktuariów na Świętej Warmii”
  - 13:20–13:40 Dyskusja
  - 13:40–14:00 Przerwa
- 14:00–14:20 dr Daniel Gucewicz „Sanktuaria kaszubsko-pomorskie w polityce wyznaniowej PRL”
- 14:20–14:40 mgr Małgorzata Żuławnik „Niepokalanów w rzeczywistości Polski Ludowej”
- 14:40–15:00 dr hab. Elżbieta Wojcieszek „Działania władz wobec sanktuarium św. Wojciecha w Gnieźnie w latach 1945–1989”
- 15:00–15:20 dr hab. Konrad Białecki „Władze partyjno-państwowe wobec sanktuarium Matki Bożej Bolesnej w Licheniu w latach 1945–1989”

- 15:20-15:40 - Dyskusja i podsumowanie konferencji
- 

**23 listopada 2016, środa, godz. 10:00-16:00**

**Poznań, Collegium Minus UAM, ul. Henryka Wieniawskiego 1  
sala im. bpa Jana Lubrańskiego**

## **PLIKI DO POBRANIA**

[Konferencja naukowa „Miejsca święte pod nie świętym nadzorem. Polityka władz wobec sanktuariów w latach 1945-1989” ZAPROSZENIE \(pdf, 7.73 MB\) 15.11.2016 10:00](#)